

2023. GADA LABAS PRAKSES BALVAS KONKURSA “Zelta ķivere” nolikums

Pamatinformācija

Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra (*EU-OSHA*) sadarbībā ar dalībvalstīm un Eiropas Savienības prezidentūru regulāri organizē Eiropas Labas prakses balvu darba aizsardzības jomā. Lai popularizētu labas prakses piemērus un dalītos idejās, kā vienkārši un efektīvi uzlabot darba apstākļus, papildus Eiropas līmeņa konkursam Latvija rīko nacionālos labas prakses konkursus arī tajos gados, kad Eiropas līmeņa konkursi nenotiek. Tā 2023. gadā Latvijas labas prakses balvas konkursa “Zelta ķivere” laikā tiks meklēti Latvijas uzņēmumu, valsts un pašvaldību iestāžu labas prakses piemēri, kas parāda, kā uzņēmumi /iestādes ir adaptējušies klimata pārmaiņu ietekmei uz darba apstākļiem un nodarbināto drošību un veselību darbā. 2023. gada konkurss tiek rīkots sadarbībā ar LR Klimata un enerģētikas ministriju.

Mērķi un uzdevumi

Drošu un veselībai nekaitīgu darbavietu labas prakses balvu konkursa mērķi ir:

- identificēt labās prakses piemērus, kas parāda, kādus pasākumus darba devēji var veikt, lai darba vide un darba apstākļi sekmīgi tiktu adaptēti klimata pārmaiņām;
- popularizēt tehnisku un organizatorisku pasākumu nozīmību pār individuālajiem aizsardzības līdzekļiem;
- dalīties ar praktiskiem padomiem, lai citi uzņēmumi var smelties idejas un pārņemt labo praksi;
- atbalstīt un popularizēt preventīvu kultūru darba aizsardzības un darba organizācijas jomā, parādīt preventīvas kultūras priekšrocības un pozitīvo ietekmi uz darbinieku veselību, drošību un labklājību.

Labas prakses balvu konkursa mērķis 2023. gadā ir

uzskatāmi parādīt veidu, kā darba devējam identificēt iespējamo klimata pārmaiņu ietekmi uz konkrētā uzņēmuma/iestādes darbinieku darba apstākļiem un kādus pasākumus īstenot darbinieku aizsardzībai darba vidē

Organizācija

Žūrijā būs Valsts darba inspekcijas, LR Labklājības ministrijas, LR Klimata un enerģētikas ministrijas, Rīgas Stradiņa universitātes aģentūras “Darba drošības un vides veselības institūta”, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības un Latvijas Darba devēju konfederācijas pārstāvji.

Primāri konkurss tiek organizēts 2 grupās:

- mazie uzņēmumi – ar darbinieku skaitu līdz 100;

- lielle uzņēmumi – ar darbinieku skaitu virs 100.

Ja kādā no kategorijām pieteikumu skaits ir mazāks par 2, žūrija patur tiesības galveno balvu šajā kategorijā nepasniegt. Tāpat žūrija patur sev tiesības pasniegt speciālbaldas.

Iesniegšana

- Aizpildīta veidlapa, kā arī papildu informācija jāiesniedz elektroniski līdz **2023. gada 4. septembrim** (ieskaitot), plkst.24:00, sūtot uz e-pasta adresi – Linda.Matisane@vdi.gov.lv. Pieteikumi, kas tiks iesūtīti pēc norādītā termiņa, netiks izskatīti.
- Lūdzam norādīt „Labas prakses balvas pieteikums – UZNĒMUMA NOSAUKUMS” (norādot sava uzņēmuma, valsts un pašvaldības iestādes nosaukumu). Iesniedzējs vienas darba dienas laikā saņems apstiprinājuma e-pastu, kas apliecinās, ka Jūsu pieteikums ir saņemts. Visi materiāli, kas tiek iesniegti konkursā, var tikt ievietoti mājas lapā (www.stradavesels.lv) kā labās prakses piemērs.
- Iesniedzot pieteikumu, uzņēmums apņemas prezentēt labas prakses piemēru nacionālajā konferencē (2023. gada oktobrī vai novembrī).
- Iesniedzot pieteikumu, uzņēmums apņemas pēc žūrijas komisijas lūguma piedalīties ne vairāk kā 2 semināros visā Latvijas teritorijā vai tiešsaistē 2023. un 2024. gadā, daloties pieredzē par pieteikumā aprakstītajiem pasākumiem.
- Iesniedzot pieteikumu, uzņēmums apņemas pēc žūrijas komisijas lūguma organizēt savā uzņēmumā pieredzes apmaiņas ekskursiju 15-20 darba aizsardzības speciālistiem laika periodā no 2023. gada 20. septembra līdz 2024. gada 15. novembrim, lai dalītos pieredzē par pieteikumā aprakstītajiem pasākumiem.

Katrs labās prakses piemērs jāapraksta veidlapā, kas atrodama šī nolikuma beigās:

- apkopojums latviešu valodā ir jānosūta elektroniskā formātā kā *Microsoft Word* dokuments;
- apkopojums nedrīkst būt garāks par 9000 rakstzīmēm jeb aptuveni 5 lappusēm;
- apkopojuma tekstam jābūt skaidram un vienkāršam, lai tas būtu saprotams ikvienam, kurš vēlētos ieviest piemēru savā darbavietā;
- apkopojuma veidlapā drīkst būt tikai teksts, bet ne fotogrāfijas, diagrammas utt. – šo informāciju pievieno kā pielikumu pieteikuma veidlapām (arī nepieciešams iesniegt elektroniski);
- apkopojums nedrīkst iekļaut kāda produkta vai pakalpojuma reklāmu – šādi piemēri netiks izskatīti.

Papildu dokumentācijā, piemēram, varētu būt:

- prezentācijas, rokasgrāmatas vai citi dokumenti, kas ir daļa no piemēra;
- fotogrāfijas, ilustrācijas, grafiki, diagrammas, video utt., kas palīdz aprakstīt piemēru (piem., ļoti noderīgs ir pārveidotās darba vietas fotoattēls (pirms un pēc));
- atcerieties, ka pirms fotogrāfiju, ilustrāciju (attēlu, zīmējumu, diagrammu utt.) un video iesniegšanas ir jāsaņem autortiesību īpašnieku atļauja.

Ja pielikumu apjoms pārsniedz 10 MB, lūdzam tos nosūtīt ar kādu elektronisko failu pārsūtīšanas rīku (piemēram, failiem.lv), epasta vēstulē atsūtot piekļuves saiti un informāciju, kā piekļūt failiem, ja piekļuve ir aizsargāta.

Uzņēmums var iesniegt vienu pieteikumu, kurā apkopot veiktos pasākumus, bet var iesniegt arī vairākus (neierobežotu skaitu) – par katru pasākumu savu piemēru, tomēr pieredze liecina, ka labākus rezultātus sasniedz tie uzņēmumi, kas iesniedz vienu – visaptverošu piemēru.

Vērtēšanas kritēriji

Pieteikumiem ir skaidri jāparāda, kā darbavietā ir ieviesti pasākumi, kuru mērķis ir bijis mazināt klimata pārmaiņas vai pielāgoties klimata pārmaiņām. Var pieteikt jebkādu reālās dzīves piemērus par pasākumiem, kas veikti uzņēmumā. Tomēr, ja uzņēmumā vienīgais īstenotais preventīvais pasākums būs saistīts ar individuālo aizsardzības līdzekļu izvēli, nodrošināšanu un lietošanu (piemēram, siltās veļas iegādi), tad šādus piemērus žūrijas komisija nevērtēs, jo šī konkursa mērķis ir popularizēt tehniskos un organizatoriskos preventīvos pasākumus. Tāpat žūrija nevērtēs piemērus, kuri ir komerciāli (piemēram, konkursā nevar piedalīties uzņēmumi, kuri pārdod individuālos aizsardzības līdzekļus).

Žūrija ņems vērā šādus kritērijus:

- **visaptverošu pieeju** darba aizsardzība;
- **reāli un pierādāmi** darba vides **uzlabojumi**;
- **izmērāmas tiešas vai netiešas izmaiņas**;
- prioritātes piešķiršana **kolektīviem pasākumiem** salīdzinājumā ar pasākumiem, kas vērsti uz vienu konkrētu darbinieku;
- **darbinieku** un viņu pārstāvju efektīvu **līdzdalība un iesaistīšanās**;
- **aktualitāte**: pasākumiem jābūt nesēn (ne vairāk kā pirms 5 gadiem) īstenotiem (tie var būt šobrīd notiekoši/turpināties, kā arī nedrīkst būt ieviesta labāka prakse vai tehniski uzlabojumi, kuru dēļ pieteiktā prakse uzskatāma par novecojušu) un tie nedrīkst būt iepriekš plaši publiskoti;
- pasākumu **efektivitāte ilgtermiņā**;
- **atbildība normatīvo aktu prasībām** (piemēram, jāpārsniedz normatīvo aktu prasību līmenis);
- **iespēja** pasākumus **ieviegt citās darbavietās** (citās dalībvalstīs, dažādās nozarēs un dažādu lielumu uzņēmumos).

Turklāt pasākumam jāatbilst spēkā esošām normatīvo aktu prasībām, bet ideālā gadījumā tam būtu pat jāpārsniedz minimālās prasības. Žūrija patur tiesības no vērtēšanas izslēgt tādu uzņēmumu piemērus, kuri 2022. un 2023. gadā ir sodīti par būtiskiem darba aizsardzības un darba tiesību aktu pārkāpumiem vai kuru teritorijai / ar kuru darbiniekiem noticis smags vai letāls nelaimes gadījums.

LABAS PRAKSES PIEMĒRS	
Piemēra nosaukums	
Uzņēmuma nosaukums	
Darbinieku skaits	
Kontaktpersona	
Tālruņa numurs	
E-pasta adrese	
Iepriekš iegūta balva "Zelta ķivere"	☐ Jā, lūdzu norādīt gadu vai tēmu, par ko iegūta balva "Zelta ķivere" ☐ Nē
PROBLĒMA	
KAS TIKA DARĪTS UN KĀ	
SASNIEGTIE REZULTĀTI	
VEIKSMES FAKTORI	
DARBINIEKU IESAISTE	
IZMAKSAS/IEGUVUMI (ieskaitot cilvēkresursu, sociālās un saimnieciskās izmaksas un ieguvumus)	
Pielikumu saraksts	